

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка



Навчально-науковий інститут
філології та історії
Кафедра української мови, літератури та методики навчання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕТНОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова навчальна дисципліна
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо- професійна програма	«Середня освіта (Українська мова і література)»
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	залік
Півріччя викладання	перше
Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Медвідь Наталія Сергіївна , канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання
Контактний телефон	+380668970388
E-mail:	Medvedica@ukr.net
Профіль викладача	https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/406-medvid-nataliya-sergijivna
Консультації	Середа 15.00-17.00; платформа Google Meet / Zoom

Кількість часу на вивчення

Лекцій	18	
Практичних занять	22	
Самостійна робота студента	80	

Форма контролю	залік	
-----------------------	--------------	--

Вивчення курсу «Етнографія України» є вкрай важливим для студентів-філологів у зв'язку з необхідністю долучення до здобутків людства в сфері духовної і матеріальної культури, прищеплення любові у молоді до духовних надбань українського суспільства.

Мета курсу – ознайомити студентів з основними поняттями української етнографічної науки, з її методологією і завданнями. У процесі вивчення курсу студенти аналізують етапи етнічного розвитку українців, основні риси їхньої матеріальної і духовної культури, суспільні відносини, звичаї та обряди, народне мистецтво, фольклор тощо. Курс спрямований на виховання поваги до культури власного народу, його минулого і культурних надбань усіх етнічних спільностей, які проживають на території України.

Курс спрямований на вирішення таких завдань:

- вивчити понятійний апарат і методологію української етнографії, її становлення і розвиток;
- ознайомитися з походженням та етнічною історією українців, основними етапами етнодемографічного розвитку;
- охарактеризувати історико-етнографічне районування України, етнографічні групи українського народу, етнорегіональну і національну символіку;
- дослідити основні риси сільськогосподарської культури, поселення, двір і житло, основні комплекси одягу етнографічних районів;
- виокремити народні промисли і художні ремесла, особливості матеріальної культури в різних районах України;
- розкрити суспільні відносини в їх історичному розвитку, громадський та сімейний побут, народний етикет;
- визначити основні ознаки усної народної творчості, календарні свята і обряди, народні знання і повір'я;
- охарактеризувати етнічні спільності та їх культуру в сучасній Україні;
- забезпечувати сприятливі умови для кожного здобувача освіти залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів;
- розвивати гнучкі навички;
- забезпечувати безперервну самоосвіту та самовдосконалення на засадах сталого розвитку.

Пререквізити: Курс «Етнографія України» пов'язаний з такими дисциплінами, як «Фольклор», «Народознавство», «Українознавство», «Історія України», «Етнографічне музеєзнавство та історичне краєзнавство».

У результаті вивчення курсу здобувач набуває загальні і фахові компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення українського суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК Здатність до логічного, критичного, аналітичного, абстрактного, творчого мислення, аналізу та синтезу.

ЗК Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності (ФК):

ФК Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Дисципліна формує такі програмні результати навчання (ПРН):

ПРН Уміє працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідково-енциклопедичними, художніми, бібліографічними, навчально-методичними, цифровими та ін.), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРН Здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

Постреквізити: Знання і вміння, набуті у процесі вивчення навчальної дисципліни «Етнографія України», становлять підґрунтя для опанування таких курсів, як «Історія української літератури», «Історія української мови».

Організація навчання, викладання і контролю

Навчальний матеріал курсу структуровано в логічно завершені частини-модулі, у межах кожного з них визначено навчальні теми, що охоплюють різні форми і види навчальної діяльності студентів: аудиторну (практичні заняття) та самостійну роботу.

В основу навчання і викладання покладено методи навчання і викладання та форми оцінювання програмних результатів навчання.

Добір методів навчання і викладання ґрунтується на програмних результатах навчання:

- *словесні* методи: бесіда, дискусія;
- *наочні*: ілюстрування;
- *практичні*: виконання вправ і завдань, робота з інформаційними джерелами;
- *інноваційні* технології: інтерактивне навчання, проблемне навчання.

Інструментом для вимірювання професійних результатів навчання є різні **форми оцінювання**:

- *усні*: виступ, бесіда, відповідь;
- *письмові*: виконання вправ і завдань, укладання схем або таблиць, самостійна робота тощо;
- *тестові*: виконання тестів;
- *самоконтроль*: самооцінювання власної навчальної дії.

Домінує формувальне оцінювання, відповідно до якого оцінювання є не лише інструментом для вимірювання професійних результатів навчання, а й засобом для постійного навчання, формування загальних і фахових компетентностей.

Основні поняття: етнографія, фольклор, традиції, обряди, культура, діаспора, ремесла, землеробство, транспорт, житло, харчування, костюм, регіони, родина, весілля, поховання, свята, етнічні групи, етнос, районування, звичаї, міграція, господарство, ткацтво, гончарство, ковальство, декор, вишивка, ритуали, міфологія, демони, світогляд, хліборобство.

Особливості опанування освітнього компоненту під час дистанційної форми навчання. Навчальні заняття для здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання під час дистанційної освіти здійснюється в синхронному (взаємодія учасників освітнього процесу з одночасним перебуванням у вебсередовищі дистанційного навчання) за допомогою технологій дистанційного навчання (онлайн-зв'язок програмного забезпечення Zoom, Google Meet, Skype, соціальних месенджерів Viber, Instagram, Telegram тощо) та асинхронному режимі (взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання із затримкою в часі) за допомогою

електронної пошти, соціальних мереж, форумів, Google Classroom та інших хмарних технологій.

ОК «Етнографія України» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, модульних контрольних робіт та підсумковий контроль (залік).

Орієнтовна структура залікових кредитів

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
1	2	3	4
1/ 2	Вступ до етнографії України.	Знати предмет та завдання етнографії України; основні категорії та поняттєвий апарат; провідні етнографічні школи та їх представників в Україні; основні періоди розвитку етнографічної науки в Україні та українських етнографів. Уміти аналізувати основних етапів етнічної історії українців від найдавніших часів до сьогодення.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.
1 / 2	Історико-етнографічне районування України	Студенти мають знати мету та основні етапи процесу становлення історико-етнографічного районування; регіони і підрегіони України; своєрідність і локальні культурно-побутові відмінності кожного регіону; поняття «етнографія», «етнографічне районування», «історико-етнографічний регіон», «етнографічна група». Уміти визначати межі та райони України, локальні особливості регіонів; характеризувати етнічний склад населення.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.
2 / 2	Антропологічне районування України	Студенти мають знати дослідження вчених-антропологів українських антропологічних типів; антропологічне районування України; прикмети сучасних українців; соціальні та історичні чинники формування національного характеру українців; поняття «антропологія», «раса», «національний характер». Уміти характеризувати сучасні антропологічні типи українців; етнічні складники українського характеру.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.

2 / 2	Поселення та народне житло. Основні напрямки господарської діяльності українського народу	Знати традиційні види господарської діяльності українського народу; традиційні ремесла; поняття «ремесло», «художнє промисли», «декоративно-ужиткове мистецтво». Уміти описувати системи використання та обробітку землі; збирання, переробки, зберігання сільськогосподарської продукції; способи утримання худоби; організація та форми випасу худоби; характеризувати привласнювальні форми господарської діяльності та ремесла.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.
2 / 2	Українське традиційне вбрання.	Знати історію українського традиційного вбрання; основні елементи чоловічого та жіночого вбрання; регіональні комплекси українського традиційного вбрання та їх принципові відмінності. Уміти розкривати процес формування єдиного національного костюма; характеризувати локальні та регіональні особливості одягу різних етнографічних районів України.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.
2 / 2	Народна кулінарія та система харчування	Знати давні народні кулінарні традиції; повсякденний харчовий раціон українців; функції святкової та обрядової їжі; режим та етикет харчування; основні харчові заборони. Уміти розділяти щоденну їжу на групи рослинного і тваринного походження; характеризувати меню традиційної святкової і обрядової їжі.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.
2 / 2	Суспільне життя українського народу	Знати особливості громадського побуту українців; роль громади в житті українського села; систему громадського управління на селі. Уміти характеризувати еволюцію звичаєвого права українців.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.

2 / 2	Сім'я та сімейний побут українського народу	Знати функції сім'ї; історичні типи і форми української сім'ї; структуру сім'ї; специфіку та різновиди сімейної обрядовості; поняття «сім'я», «шлюб», «спорідненість». Уміти описувати основні форми укладення шлюбу; внутрішньо-сімейні відносини; сімейні звичаї та обряди.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.
2 / 4	Звичай і обряди українського народу	Знати свята народного календаря річного циклу; важливі компоненти зимової обрядовості; весняні народні обряди; обряди літнього та осіннього циклів народного календаря. Уміти характеризувати основні компоненти свят та обрядів народного календаря.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.
2 / 2	Народні знання українців	Знати основи традиційних світоглядних уявлень українців; народні знання з медицини, метеорології, астрономії, метрології, народної педагогіки; поняття «народна філософія», «міф», «міфологія», «етнопедагогіка». Уміти аналізувати давні уявлення українців; характеризувати народні уявлення про анатомію і фізіологію людини, народне розуміння етіології захворювань, погляди на народних лікарів, методи діагностики та профілактики, санітарно-гігієнічні норми, класифікацію лікувальних засобів; описувати комплекс народних прикмет, передбачень погоди; характеризувати традиційні знання з метрології та астрономії; розкривати суть національної системи виховання дітей.	Опрацювання додаткової літератури, підготовка повідомлень, написання етнографічних есе, рефератів, виконання індивідуальних завдань, тестування.

Самостійна робота здобувачів освіти із зазначеного курсу передбачає:

- I. Підготовку і конспектування питань із певної теми.
- II. Складання термінологічного словника до теми.
- III. Робота здобувачів освіти за спеціальними пошуково-дослідницькими завданнями: робота з науковими джерелами, підготовка доповіді, презентації, проєктів тощо.

**Система оцінювання (критерії оцінювання та шкала оцінювання)
з дисципліни «Етнографія України»**

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F) (Таблиця 1).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Етнографія України»

Таблиця 1

Оцінка ECTS	Сума балів за 100 бальною шкалою	Рівні навчальних досягнень студентів	Критерії
A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями	Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки, робить аргументовані висновки; рецензує відповіді інших студентів; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
	100		
	99		
	98		
	97		
	96		
	95		
	94		
	93		
	92		
	91		
	90		
B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
	89		
	88		
	87		
	86		
	85		
	84		
	83		
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	Студент володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни; орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах; логічно мислить і будує відповідь; демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань; відповідає недостатньо аргументовано, логічно і послідовно.
	81		
	80		
	79		
	78		
	77		
	76		
	75		
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками	Студент має посередні знання навчального матеріалу; погано орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах; порушує логіку і послідовність відповіді; припускається суттєвих неточностей і помилок; майже не застосовує теоретичні знання під час розв'язання практичних завдань.
	73		
	72		
	71		
	70		
	69		
	68		

Рекомендована література

Основна:

1. Борисенко В. К. Сімейна обрядовість українців XX – початку XXI століття. Київ, 2016. 256 с.
2. Вовк О. В. Навчально-методичні рекомендації студентам щодо підготовки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Етнографія України» : методичні рекомендації. Суми. 2022. 24 с.
3. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 5. Поховально-поминальні звичаї та обряди / голов. ред. Г. Скрипник ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2020. 464 с.
4. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 9. Народна житлобудівна культура. Екологія та організація середовища проживання / голов. ред. Г. Скрипник ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2020. 944 с.
5. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 10. Традиційне повсякденне та обрядове вбрання / голов. ред. Г. Скрипник ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2018. 640 с.
6. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 2. Родина та культура сімейного співжиття / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2018. 460 с.
7. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 8. Культура народного харчування / голов. ред. Г. Скрипник ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2018. 496 с.
8. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Т. 7. Господарські заняття, промисли та ремесла / голов. ред. Г. Скрипник ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2017. 496 с.
9. Етнографічний образ українців зарубіжжя. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Ч. 1. Культура життєзабезпечення та традиційні соціо-нормативні практики / голов. ред. Г. Скрипник ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 676 с.
10. Етнографія України : курс лекцій : навч. посібник / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; укладач О.В. Дудник. Умань : Візаві, 2019. 148 с.
11. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Етнографія» / укладач В. М. Власенко. Суми : Сумський державний університет, 2019. 81 с.
12. Шаповал Л. І. Етнографія України : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. 198 с.

Додаткова:

1. Балушок В. Г. Етногенез українців / ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2004. 231 с.
2. Вовк Ф. Студії з української етнографії та антропології : нова редакція / передм. О. Г. Таран ; прим. О. Г. Таран, С. Л. Маховської, Ю. С. Буйських ; упорядн. О. О. Савчук. Харків : Видавець Савчук О. О., 2015. 464 с.
3. Воропай О. Звичай нашого народу : етнограф. нарис. URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000767>
4. Етнографія України : навч. посібник / за ред. С.А. Макаруча. URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0005216>
5. Історія української культури / за загал. ред. І. Крип'якевича. URL : <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>
6. Кожоляно Г. К. Етнографія Буковини. Сімейна обрядовість. Т. 2. Чернівці, 2001. 424 с.
7. Лепеха Т. В. Українознавство : навч. посіб. URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000022599>

8. Лозко Г. С. Українське народознавство. URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000616>
9. Мазуркевич О. П., Дячук В. П. Звичаєві норми етикету в традиційній культурі українців : навчальний посібник. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 218 с.
10. Максимович М. О. Дні та місяці українського селянина / пер., передм., упоряд. В. Гнатюк. Київ : Обереги, 2002. 189 с.
11. Медвідь Н. С. Лінгвокультуреми в українській соціально-психологічній прозі першої половини ХХ ст. : дис. ...канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова. Київ : Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, 2009. 278 с.
12. Медвідь Н. С. Лінгвокультуреми на позначення житла українців в ідіостилі Івана Багряного. *Наука та освіта в умовах війни: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка* : матеріали звітної науково-практичної конференції викладачів, докторантів, аспірантів та молодих учених, здобувачів вищої та фахової передвищої освіти; (м. Глухів, 23-24 травня 2023 року), 2023. С.138-139.
13. Міфи України. За кн. Георгія Булашева «Укр. народ у своїх легендах, реліг. поглядах та віруваннях». / пер. Ю. Буряка. Київ : Довіра, 2003. 383 с.
14. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. 2-е вид. Київ : Обереги, 2003. 144 с.
15. Огієнко І. Української культури: коротка історія життя українського народу. URL : <https://diasporiana.org.ua/ukrainica/2521-ogiyenko-i-istoriya-ukrayinskoyi-kulturi-kоротка-istoriya-kulturnogo-zhittya-ukrayinskogo-narodu/>
16. Пономарьов А. П. Українська етнографія : курс лекцій. URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0002700>
17. Романцов В.О. Українці на одвічних землях (XVIII – початок ХХІ століття). Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2004. 246 с.
18. Савчук Б. Українська етнологія. URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0008618>
19. Стішова Н. С. Українські календарні свята осіннього циклу : монографія / голов. ред. Г. Скрипник ; НАН України, ІМФЕ. Київ, 2017. 240 с.
20. Тиводар М. Етнологія : посібник. URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000015236>
21. Ткач М. Українська звичаєва культура : монографія. Київ : Вид-во Ліра-К, 2018. 592 с.
22. Українська етнологія : навч. посібник / за ред. В. Борисенко. URL : https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000857
23. Українська етнологія : навч. посібник / за ред. В. Борисенко. Київ : Либідь, 2007. 400 с.
24. Українські традиції / упорядкування та передмова О. В. Ковалевського. Харків, Фоліо, 2003. 573 с.
25. Шаповал Л. І. Етнографія України : метод. реком. для студ. іст. ф-ту. Полтава : АСМІ, 2011. 100 с.
26. Шаповал Л. І. Словник етнографічних (етнологічних) понять і термінів : термінологічний словник. Полтава : АСМІ, 2016. 298 с.

Іноземні джерела

1. Benedict R. Patterns of Culture. New York : Mariner Books, 2005. 291 p.
2. Engelking A. Poleska ekspedycja etnosocjologiczna Józefa Obrębskiego w latach 1934–1937. Organizacja. Metody badań. Problematyka. Uczestnicy. *Ethnografia Polska*. Warszawa, 2001. T. XLV. Zesz. 1–2. S. 23–45.

3. Jasiewicz Z. Początki polskiej etnologii i antropologii kulturowej (od końca XVIII wieku do roku 1918). Poznań: Instytut im. Oskara Kolberga 2011. 288 s.
4. Miller B. Cultural Anthropology. 4th ed. Boston : Pearson Education, 2007. 148 p.

Електронні ресурси

1. Українська етнографія: книги і курси лекцій, статті й матеріали, фотоальбоми, мапи. URL: <http://etno.iatp.org.ua/main/index.html>
2. Галицька Україна: мова, фольклор, топонімія, Козаччина, Хмельниччина, колонізація, подолляни, міграція етнонімів, антропологія. URL: http://www.geocities.com/ukrgalicia/map_people.html
3. Історія України: каталог посилань. URL: http://mytopin.net/rating/ukraine/society_and_politics/history/
4. Географічне районування України. URL: <http://www.refine.org.ua/pageid-755-1.html>
5. Етнографія і фольклор: фільми, кадри з фільмів, анотації. URL: <http://www.cinema.kiev.ua/ukr/ethnography/etn.htm>
6. Народна творчість та етнографія: науковий журнал. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/NTE/index.html
7. Життя українських Карпат: карпатський народ, визначні місця, заповідні території. URL: <http://www.karpaty.lviv.ua/index.html>
8. Етнографія давньоруських племен: лекція. URL: <http://etno.iatp.org.ua/book1/lecture03.html>
9. Галицька Україна: карти слов'янських поселень в Україні. URL: http://www.halychyna.ukrbiz.net/maps_slov.html
10. Поняття про етнографію. URL: <http://www.refineua.com.ru/pageid-3375-1.html>
11. Етнічна географія, етнографія, етнологія. URL: <http://ukrtur.narod.ru/etno/etno.htm>
12. Публікації з етнографії, культури і національної ідеї. URL: <http://www.mesogaia.il.if.ua/intro.htm>
13. Карта "Групування регіонів України за особливостями етнічного складу". URL: <http://geo.1september.ru/2003/43/3s.htm>
14. Історія України: корисні посилання. URL: <http://on.cen.library.kr.ua>
15. Українське реєстрове козацтво: історія, діаспора. URL: <http://www.kozatstvo.org.ua>
16. Народна архітектура Бойківщини. Житлове будівництво. URL: <http://www.karpaty.lviv.ua/Autogen/Pages/Administrative%20divisions/boiky.html>
17. Етнографія: український костюм, побут, пісні. URL: <http://www.history.iatp.org.ua/ethnography.html>